MAS Mle 1936

7,5 mm Karabin powtarzalny MAS Mle 1936/MAS Mle 1936 M.51.

Eksponat ze zbiorów: Fort Gerharda – Muzeum Obrony Wybrzeża, Świnoujście, Polska

Historia i rozwój

Trwający od roku 1924 proces dopracowania nowego karabinu na nabój 7,5 x 54 mm MAS dobiegł wreszcie do końca w 1936 roku rozwój prototypów odbywał się w latach 1932-1936; pierwszy prototyp powstał w 1932 roku (Mle 1932A), ale prace nad jego dopracowaniem trwały do 1936 roku, kiedy karabin został przyjęty do uzbrojenia jako MAS Modéle 36 (najczęściej używana jest nazwa skrócona MAS 36), a jego rezultatem końcowym był najlepszy karabin powtarzalny armii francuskiej opracowany

przed rozpoczęciem II Wojny Światowej, który był diametralnie różny od poprzednich konstrukcji francuskich, ostatni całkiem nowy system karabinu powtarzalnego, który został wprowadzony do użycia dla ówcześnie najbardziej liczącej armii świata. Zamek z cylindrycznym, jednoczęściowym trzonem mieszczącym wewnątrz iglicę bez zwyczajowego wystawiającego poza obrys "kurka", posiadał rączkę zamkową umieszczoną na samym końcu, zagiętą z przodu. Zamek odznaczał się ekstremalnie prostotą konstrukcji – rozkładał się na zaledwie trzy części podstawowe; zameczek ze sprężyną uderzeniową, iglicę i trzon z wyciąganiem. Rygle symetryczne umieszczono także w tylnej części trzonu – ale po "staremu" brakowało w broni bezpiecznika. Uznano, że w nowej broni wystarczy jej noszenie bez znajdującego się w zamkniętym zamku naboju w lufie oraz zastosowany nowy dwu oporowy spust. Magazynek był identyczny jak w modelu M.34 – zastosowano w nim ładownik wzorowany na typie mauserowskim, która dla oszczędności masy była wykonana z aluminium. Muszka wróciła do tzw. "europejskiej" normy, o przekroju prostokątnym, z osłoną w postaci "uszu", ale celownik był bardziej zaawansowany, w typie krzywiznowo-ramieniowy z przeziernikiem, zamiast szczerbiny, dzięki czemu mimo dość poważnego skrócenia lufy, linia celownicza zachowała długość, która niewiele tylko ustępowała w wersji karabinu Mle 1886/93. Bagnet pozostał typu kłujnego, o przekroju czworograniastym, dzięki czemu mógł być noszony w specjalnej rurze, zainstalowanej pod lufą tyłem na przód i tym samym nie obciążał on pasa strzelca. Obsada broni podczas rozkładania, rozdzielna się na trzy części; łoże, nakładka, kolba.

Narodowe Archiwum Cyfrowe – Polsce żołnierze szkolą się na terytorium Francji, wiosna 1940 roku

Do kapitulacji Francji w czerwcu 1940 roku zostało wyprodukowanych około 250 000 egzemplarzy tej broni. Następnie karabiny te stały się przepisową bronią żołnierzy francuskich pozostających pod komendą rządu Vichy. Spora ilość tych karabinów znalazła się wraz z wycofanymi żołnierzami na terytorium Wielkiej Brytanii.

Tuż przed wybuchem II Wojny Światowej powstała specjalistyczna odmiana karabinków MAS-36 pod dodatkowym oznaczeniem CR.39. Była to wersja specjalistyczna, która powstała dla formowanych jednostek spadochronowych, a jej podstawową zmianą była aluminiowa kolba broni, odłączana podczas skoku. Natomiast po zakończeniu II Wojny Światowej, w pierwszych latach powojennych, karabiny systemu MAS 36 były modernizowane, dostosowując je do możliwości miotania granatów nasadkowych. Znajdowały się one pod oznaczeniem MAS 36 M.51. Była to

ostatnia wersja, ostatniego karabinu powtarzalnego francuskiej armii.

Król Jerzy VI i generał de Gaulle w Cove, niedaleko Aldershot, przeprowadzają inspekcję sił Wolnych Francuzów

Opis konstrukcji

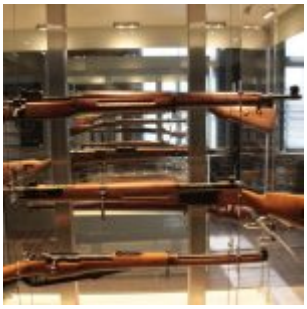

Kraków, Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa “Nila”
Broń z kolekcji Dr. Stanisława Wcisło

Karabin powtarzalny MAS Mle 1936 był indywidualną bronią powtarzalną. Zamek czterotaktowy, ślizgowo-obrotowy. Ryglowanie za pomocą dwóch rygli umieszczonych w tylnej części trzonu. Zasilanie ze stałego magazynka pudełkowego o pojemności pięciu naboi. Przyrządy celownicze składały się z muszki i przeziernikowego celownika krzywiznowego (z krzywizną na ramieniu i suwakiem na jego podstawie). Broń ta była wyposażona w bagnet czworograniasty, który był mocowany przy pomocy tulei pod lufą broni.

Poznań, Park Cytadela – Muzeum Uzbrojenia – Oddział Wielkopolskie Muzeum Niepodległości

Podstawowe dane taktyczno-techniczne: MAS 36

- Państwo: Francja
- Producent broni: Zakłady MAS
- Rodzaj broni: karabin powtarzalny
- Prototypy (rozwój): lata 1932-1936
- Produkcja seryjna: lata 1936-1940
- Kaliber lufy: 7,5 mm
- Zastosowany nabój: 7,5 x 54 mm MAS
- Magazynek pudełkowy o pojemności: pięcionabojowy
- Długość całej broni 1020 mm
- Długość lufy: 580 mm
- Masa broni (niezaładowanej): 3,8 kg

Bibliografia

1. Leszek Erenfeicht: Konie robocze. Karabiny powtarzalne II wojny światowej. „Strzał”, 5(25)/2005, s. 28.
2. Witold Głębowicz, Roman Matuszewski, Tomasz Nowakowski: Indywidualna broń strzelecka II Wojny Światowej, Warszawa 2000, s. 28–29.
3. Karabiny karabinki i pistolety maszynowe Encyklopedia długiej broni wojskowej XX wieku – Żuk Aleksandr B.
4. https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:MAS_36